

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ
ІМЕНІ ІВАНА ЗЯЗЮНА**

Розглянуто та затверджено
на засіданні Вченої ради Інституту
педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
протокол № 9 від «16» вересня 2019р.
Голова Вченої ради

Л.Б. Лук'янова

ПОЛОЖЕННЯ

«Про оцінювання результатів навчання у процесі реалізації освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України»

Київ 2019

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, Закону України «Про освіту» №2145-VIII від 05.09.2017 р., Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261 та інших документів, що забезпечують нормативне урегулювання якості підготовки майбутніх докторів філософії.

1.2. Процедура проведення контрольних заходів регулюється цим Положенням, Положенням «Про визнання результатів неформальної освіти у процесі реалізації освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України», Положення «Про забезпечення якості освіти в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України», іншими документами Інституту, а також навчальними програмами, силабусами навчальних дисциплін. Ці документи є у вільному доступі для всіх учасників освітнього процесу на сайті Інституту, де здобувач вищої освіти можуть ознайомитися з формами контролю та критеріями оцінювання.

1.3. Положення визначає контрольні заходи, форми контролю та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти та рекомендації з розподілу балів, що є складовою внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України.

1.4. Перевірка якості підготовки фахівців на будь-якому етапі – це одночасно і перевірка якості діяльності науково-педагогічного працівника, якості організації освітнього процесу, основним результатом якого є загальні компетентності, фахові компетентності та предметні результати випускника.

1.5. Це Положення розроблене з метою удосконалення чинної в ПООД НАПН України системи контролю якості знань здобувачів вищої освіти на третьому освітньому рівні та адаптації її до загальноєвропейських вимог, визначених Європейською системою залікових кредитів (далі – ECTS), та до чинного законодавства у сфері освіти України.

1.6. Цілісною метою розроблення Положення є удосконалення системи контролю освітніх досягнень здобувачів вищої освіти, сприяння формуванню системних знань, організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти на третьому освітньому рівні впродовж усього періоду навчання.

1.7. Положення унормовує систему оцінювання при здійсненні всіх форм контролю якості знань, а також процедуру переведення показників академічної успішності у систему оцінювання за 100-бальною шкалою та за шкалою ECTS.

1.8. Додаткові умови та вимоги щодо порядку оцінювання навчальних здобутків визначаються випусковими відділами, предметними (цикловими) комісіями з урахуванням специфіки та особливостей підготовки фахівців за відповідною спеціалізацією і зазначаються у відповідних методичних рекомендаціях до проведення контрольних заходів з певної дисципліни.

II. ФОРМИ КОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА ПРОЦЕДУРА ОЦІНЮВАННЯ

2.1. Зміст дисципліни, види обов'язкових індивідуальних робіт, форми поточного та підсумкового контролю результатів навчання майбутніх докторів філософії з навчальної дисципліни та критерії їх оцінювання визначають навчальна програма дисципліни та силабуси, а також навчально-методичні матеріали до кожної дисципліни (рекомендації до практичних і семінарських занять, рекомендації до організації самостійної роботи з дисципліни).

2.2. Контрольні заходи здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії можуть проводитися у формі: вступного контролю; поточного (проміжного) контролю; підсумкового контролю.

2.3. Вступний контроль – усне чи письмове опитування здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, що дає науково-педагогічному працівнику можливість визначити рівень підготовленості до сприйняття нової для неї навчальної дисципліни, наявності базових знань щодо міжпредметних і міждисциплінарних зв'язків.

2.4. Поточний контроль – оцінювання рівня знань, умінь та компетентностей здобувачів ступеня доктора філософії, який здійснюється в ході освітнього процесу шляхом проведення усного чи письмового опитування, тестування тощо.

2.5. Поточний контроль у процесі навчання забезпечує зворотний зв'язок здобувача ступеня доктора філософії з науково-педагогічним працівником. Такий контроль на рівні науково-педагогічного працівника проводиться з усіх видів занять та є самооцінкою ефективності його праці.

2.6. Поточний контроль передбачає оцінювання виконання завдань під час практичних і семінарських занять, виконання завдань для самостійної роботи, індивідуальних завдань дослідницького спрямування, що передбачено навчальними програмами і силабусами.

2.7. Для обліку результатів поточного та підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журнал обліку поточної успішності та відвідування.

2.8. У разі виявлення плагіату чи встановлення несамостійного виконання завдань ці види робіт не зараховуються.

2.9. Аспірант повинен дотримуватися заданого викладачем графіку виконання завдань.

2.10. Результати кожної форми контролю викладач заносить в журнал обліку поточної успішності та відвідування, що зберігається у відділі аспірантури.

2.11. Підсумковий контроль – діагностика рівня опанування навчальним матеріалом в межах усієї навчальної дисципліни із оцінюванням результатів за шкалою ECTS. 2.12. Порядок підсумкового контролю визначається навчальним планом у формі диференційованого заліку або екзамену.

2.13. На екзамен виносяться теоретичні питання, завдання, що

потребують дослідницького підходу та вміння синтезувати отримані знання і застосувати їх при вирішенні практичних завдань, за матеріалом, передбаченим навчальною програмою і силабусом дисципліни.

2.14. Екзамени здобувачі складають в терміни, визначені розкладом. Розклад доводиться до відома викладачів та здобувачів не пізніше ніж за місяць.

2.15. Перед складанням підсумкового контролю з навчальної дисципліни, викладач проводить консультацію – групову або індивідуальну.

2.16. Аспірант вважається таким, що складав контрольний захід, якщо він з'явився на нього та отримав завдання.

2.17. Аспірант, який захворів, зобов'язаний повідомити відділ аспірантури про свою хворобу та в триденний термін після одужання подати медичну довідку встановленої форми.

2.18. Аспірант, який не з'явився на екзамен без поважної причини, вважається не атестованим.

2.19. Підсумковий контроль з навчальної дисципліни складають у усній формі. Кількісний вимір у балах відображається у навчальній програмі дисципліни та силабусі.

2.20. Для проведення підсумкового контролю викладач готує екзаменаційні білети або питання до заліку, з якими ознайомлює аспірантів під час занять.

2.21. Під час виконання підсумкових завдань аспірантам забороняється користуватися мобільними телефонами, планшетами тощо, обмінюватися інформацією у будь-якій формі або використовувати інші матеріали та засоби, крім дозволених викладачем.

2.22. Аспірант, який не погоджується з виставленою оцінкою, має право звернутися з письмовою апеляцією до завідувача кафедри не пізніше наступного робочого дня після проведення екзамену чи заліку. Викладач навчальної дисципліни і завідувач випускового відділу зобов'язані розглянути апеляцію у присутності аспіранта упродовж двох робочих днів та прийняти остаточне рішення. За результатом апеляції оцінка роботи не може бути зменшена, а тільки залишена без зміни або збільшена. Результат розгляду апеляції фіксується на письмовій роботі студента і підтверджується підписами відповідних викладачів.

2.23. Результати підсумкового контролю викладач вносить в залікову книжку здобувача та друковану відомість, яку передає у відділ аспірантури для зберігання.

2.24. Під час останнього семестру програми здобувач з дозволу директора має право перескласти перед комісією екзамен чи диференційований залік на вищу оцінку з метою покращення результатів навчання не більше ніж з двох навчальних дисциплін.

2.25. Оцінювання результатів проходження практики здійснюється відповідно до Положення «Про проходження викладацької практики здобувачами наукового ступеня доктора філософії» Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Результати

проходження практики та захисту звіту оцінює випусковий відділ з відповідної спеціальності.

2.26. Визнання результатів неформальної освіти, реалізація процедури зарахування академічно різниці, складання академічної заборгованості урегульовуються окремими Положеннями Інституту. Контроль для реалізації цієї процедури покладено на випускові відділи та предметні (циклові) комісії.

2.27. Порядок повторного проходження контрольних заходів урегульовано «Положенням про порядок ліквідації академічної заборгованості аспірантами» Аспірант, який має одну-дві академічні заборгованості може ліквідувати їх до початку або протягом перших двох тижнів наступного навчального семестру пересклавши атестацію в установленому порядку. За умови одержання незадовільної оцінки передбачене повторне вивчення дисципліни і проходження атестації в установленому порядку.

2.28. Перескладання підсумкової семестрової атестації допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: перший раз викладачу в звичайному порядку, другий – комісії, яка створюється за розпорядженням директора Інституту. Аспірант, який не пересклав підсумкової семестрової атестації (заліків, екзаменів), відраховується з Інституту за академічну неуспішність або має право на повторне вивчення дисципліни.

2.29. У випадку, коли здобувач вищої освіти не може з'явитися на повторний семестровий екзамен, він зобов'язаний завчасно попередити відділ аспірантури про причину відсутності і надати цьому документальне підтвердження. Результати перескладання підсумкової семестрової атестації вносяться до відомості ліквідації академічної заборгованості встановленого зразка і до залікової книжки аспіранта. Відомості перескладання підсумкового контролю зберігаються у відділі аспірантури.

ІІІ. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ З РОЗПОДІЛУ БАЛІВ

3.1. З кожної навчальної дисципліни розробляються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, що викладено у навчальних програмах, силабусах дисциплін.

3.2. Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача ступеня доктора філософії при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені навчальною програмою та силабусом дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;

- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання науково-дослідницьких завдань;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів;
- самостійність суджень;
- здатність до проектування здобутих знань, умінь на проблему дисертаційного дослідження.

3.3. Оцінювання результатів освітньої діяльності відбувається орієнтовно за такими критеріями:

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	Аспірант виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
85-89	B	дуже добре	Аспірант вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
75-84	C	добре	Аспірант вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
70-74	D	задовільно	Аспірант відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-69	E	достатньо	Аспірант володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Аспірант володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Аспірант володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

3.4. При визначенні рейтингу компетентності здобувача враховуються бали, які він отримує під час семінарських, практичних занять та за самостійну

роботу. Бали за поточну освітню діяльність визначаються як сума всіх отриманих під час навчальних занять балів, розділена на кількість отриманих оцінок та помножена на коефіцієнт 12, що становить 60% сумарної оцінки за результатами вивчення дисципліни. Бали за підсумками проведення заліку або іспиту визначаються як сума всіх отриманих під час навчальних занять балів, розділена на кількість отриманих оцінок та помножена на коефіцієнт 8, що становить 40% сумарної оцінки за результатами вивчення дисципліни.

3.5. Оцінювання результатів навчання студента здійснюють відповідно до 100-бальної шкали оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	відмінне виконання
85-89	Добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	Задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	Незадовільно	FX	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

IV. ПРОЦЕДУРА ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ТА ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЙ

4.1. Об'єктивність оцінювання з боку викладачів забезпечується ознайомленням здобувачів з формами і видами контролю, критеріями оцінювання результатів навчання з кожної дисципліни, можливістю здобувачів узгоджувати з викладачами зміст і форму індивідуальних завдань згідно з їхніми науковими та освітніми інтересами, наявністю письмових форм академічної звітності, відкритістю інформації про умови, строки контрольних заходів, наявністю узгоджених правил їх перескладання, можливістю звернення до Ради молодих вчених за підтримкою у захисті своїх прав та до Комісії з питань академічної доброчесності з питань оскарження результатів атестації.

4.2. Викладач несе відповідальність за своєчасне заповнення журналу академічної групи, який є у доступі для всіх учасників освітнього процесу. На засіданнях випускового відділу, на заходах Інституту систематично обговорюються питання про необхідність дотримання науково-педагогічними працівниками академічної доброчесності, уникнення проявів дискримінації,

упередженості в оцінюванні.

4.3. Процедура запобігання та врегулювання проявів необ'єктивності оцінювання, недоброчесності забезпечується «Положенням про політику академічної доброчесності в ІПОД імені Івана Зязюна НАПН України».

4.4. Аспірантів ознайомлюють з результатами оцінювання заліку чи екзамену у день їх проведення. За вимогою аспірант може отримати коментар щодо оцінки перевіреної роботи. Якщо він не погоджується з рівнем оцінювання своїх знань, то має право подати звернення про незгоду до завідувача відділу або ж заступника директора з наукової роботи.

4.5. Для більш об'єктивного вирішення спірних ситуацій аспірант може подати апеляцію до предметної (циклової) комісії, яка розглядає її у триденний термін. Про рішення комісії його повідомляють в усній формі. Оскарженою за такою ж схемою може бути і сама процедура проведення контрольних заходів.

V. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Всі зміни та доповнення або нова редакція Положення розглядаються та приймаються на засіданні Вченої ради та затверджуються наказом директора Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України.

По затвердженні нової редакції Положення попереднє втрачає чинність.